

DICOVA VODA: RAZKRITA SKRIVNOST – STEKLENICA S SPOROČILOM

Ob obnavljanju zajetja **Dicova voda v Klavžah**, ki jo je leta 2007 na pobudo TD Sopota vodila Turistična zveza Gornjega Posočja ob finančni pomoči Občine Tolmin in Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda, je bila izkopana zanimiva **steklenica piva Pilsen** iz časa prve svetovne vojne. Ležala je v zemlji med koreninami bukev tik za portalom prav ob zajetem izviru. V steklenici je bil zvitek popisane papirja. Namesto zamaška je imela kepo betona. S tako zatesnitvijo je avtor sporočila premišljeno poskrbel za neprodušnost in s tem za ohranitev napisane sporočila. Skozi rjavo steklo se je komaj dalo razbrati začetne vrstice besedila: **Alois Kern, rojen v Weinburgu, okrožje Murek, dežela Štajerska, star 50 let, oče dveh sinov...**

Kdo je bil mož, ki je poskrbel, da prihodnji rodovi iz prve roke izvedo za okoliščine, v katerih je nastalo zajetje Dicove vode v zaledju soške fronte? Po skoraj sto letih nam sporočilo iz steklenice razkriva varovano skrivnost. Po pisavi sodeč je avtor v nemškem jeziku napisane besedilo prav **Alois Kern**. Na listu papirja formata A4 je delno v gotici, delno pa v latinici opisal vzroke za gradnjo vodnjaka in navedel vse, ki so pri njej sodelovali.

Klavže so bile del zaledja, kjer so bile nameščene oskrbovalne enote avstroogrsko vojske. V sporočilu je zapisano, da so bili spomladi leta 1916 močni nalivi. Vodotoki na območju so zato bili onesnaženi in posledica je bilo pomanjkanje pitne vode. Vojniki so hudo trpeli zaradi žeje. Črnovojniki Franc Savec je na terenskem obhodu odkril studenec odlične pitne vode, za katerega je ugotovil, da ima skozi vse leto stalen pretok. S praporščakom J. Gausom sta se odločila, da se za potrebe vojaštva uredi zajetje. **Vodnjak naj bi poimenovali po najditelju Savcu.**

Načrt za vodnjak je naredil črnovojniki **Alois Kern**, ki je tudi vodil gradbena dela. Z gradnjo so pričeli 10. julija 1916 in v pičlih desetih dneh uredili zajetje v obliki kamnitega portala in železnim napisom z letnico 1916, pred katero je bil tudi latinski napis ANNO. Pri gradnji sta poleg Kerna in Savca sodelovala še Franek Jakub in Johann Schweinzger, vsi črnovojniki (Landsturmmänner), pripadniki enot gorskega topništva (Gebirgskanonen). V sporočilu so zapisani tudi verzi, ki naj bi bili vklesani v kamniti vodnjak. Popotnika, ki bi ta izvir našel in iz njega pil dobro vodo, opominjajo na to, naj se spomni graditeljev vodnjaka.

Dokument nosi datum 20. julij 1916 in naslov vojne pošte Feldpost 78, Klavže pri Podmelcu. Vsi štirje graditelji so na koncu lastnoročno podpisani.

Zanimiva najdba nam je potrdila zgodbo o nastanku zajetja Dicova voda, ki smo jo doslej poznali le iz ustnega izročila. Točni podatki so se skozi desetletja pri ljudeh sicer delno spremenili in zabrisali. Sporočilo iz steklenice je prvi pisni dokument, ki navaja imena udeležencev pri gradnji in delno njihove podatke. V **Kobariškem muzeju** pa je o originalnem izgledu vodnjaka ohranjen en sam negativ fotografije na steklu.

Pripravila: Mojca Rutar